

MGR. MICHAL VRAJÍK
Advokát

Datum: 16. 6. 2021

Pracovněprávní novinky 3/2021

Vážení klienti a obchodní partneři, připravili jsme pro Vás letošní **třetí číslo Pracovněprávních novinek**, newsletteru věnovaného novinkám (především) v oblasti pracovního práva.

Toto číslo reaguje na **aktuální rozhodovací praxi soudů**, která značně rozčeřila stojaté vody v oblasti konkurenčních doložek a zápisu oborů volných živností do obchodního rejstříku.

Obě tato rozhodnutí představují **značný zvrat v ustálených výkladech, a zaslouží si proto ze strany zaměstnavatelů a podnikatelů velkou míru pozornosti.**

Michal Vrajík a Radim Marada

Renesance konkurenční doložky ve světle rozhodovací praxe Ústavního soudu

Zaměstnavatel a zaměstnanec si **mohou sjednat, že po skončení pracovního poměru nebude zaměstnanec po určitou dobu bývalému zaměstnavateli konkurovat a zaměstnavatel mu za to poskytne peněžité vyrovnání.** Tzv. konkurenční doložku připouští zákoník práce již dlouho, její využitelnost byla nicméně omezena letitou rozhodovací praxí Nejvyššího soudu.

Ten totiž dříve **zakázal ujednání**, podle kterých může zaměstnavatel od konkurenční doložky **odstoupit bez udání důvodu.** Cílem takového ujednání byla možnost zaměstnavatele „zbavit“ se povinnosti platit zaměstnanci peněžité vyrovnání po skončení pracovního poměru, pokud zaměstnavateli konkurenční chování bývalého zaměstnance nakonec „nevadilo“. **Tato rozhodovací praxe zásadně snížila atraktivitu konkurenční doložky pro zaměstnavatele,** protože možnost jejího jednostranného zrušení byla velmi omezena.

Zápis volných živností do obchodního rejstříku jako předmět podnikání

Jste podnikatelem zapsaným do obchodního rejstříku a jako předmět podnikání máte v obchodním rejstříku zapsán „výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“? Je Váš předmět podnikání podobně definován i v zakladatelském právním jednání (společenská smlouva, stanovy)? **V takovém případě byste měli zbystrit.**

Na první pohled nic nestandardního. Ostatně takto mají předmět podnikání definovány desetitisíce podnikatelů, kteří donedávna mohli žít v klidu, že mají své „papíry“ v pořádku.

Docela jinak se ale na to dívá přelomová judikatura Nejvyššího soudu. Ve svém rozsudku sp. zn. 27 Cdo 3549/2020 Nejvyšší soud totiž dovodil, že **takto zapsaný předmět podnikání je neurčitý, a neměl by být takto nikdy ani zapsán.** Obdobně by takto neměl být předmět podnikání ani definován v zakladatelském právním jednání.

V kostce je možné interpretovat toto rozhodnutí tak, že **z obchodního rejstříku by měl každý vyčíst, čemu se přesně podnikatel věnuje.** Do obecně vymezeného předmětu podnikání „výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ přitom aktuálně spadá 82 různých oborů, a **bez bližší specifikace tedy nelze ani výkladem rozpoznat, ve kterých oborech daná osoba podniká.** Řešením je tedy vyjmenovat v zakladatelském právním jednání obory volné živnosti a obdobně upravit i zápis v obchodním rejstříku.

V návaznosti na toto rozhodnutí **lze tedy všem doporučit, aby tyto záležitosti uvedli do souladu.** Jde o poměrně častý jev, a pokud se týká i Vás, je nutné zakladatelské dokumenty i zápis v obchodním rejstříku opravit. S řešením této situace Vám rádi pomůžeme.

Renesance konkurenční doložky ve světle rozhodovací praxe Ústavního soudu – pokračování

V právu nicméně nic nemusí trvat věčně, což postihlo i popsanou praxi Nejvyššího soudu. Výše uvedené závěry vzaly za své nálezem Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1889/19. **Ústavní soud zde odmítl absolutní zákaz sjednání možnosti zaměstnavatele odstoupit od doložky bez udání důvodu,** což zaměstnavateli „rozvazuje“ ruce. **Proto se konkurenční doložka může stát opět atraktivním institutem.**

Předmětný nález ovšem **neznamená bianco šek** pro zaměstnavatele k tomu, aby kdykoliv před skončením pracovního poměru **od konkurenční doložky odstoupil. Platnost odstoupení** od konkurenční doložky (a tím pro zaměstnavatele odpadnutí povinnosti platit zaměstnanci peněžité vyrovnání) **bude posuzována individuálně podle kritérií vymezených demonstrativně v daném nálezu.** Mezi ně patří například doba, kdy zaměstnavatel odstoupil; proč tak nemohl učinit dříve; proč doložku již nepovažoval za žádoucí; zda nešlo ze strany zaměstnavatele o svévoli či zneužití práva apod. Podmínkou rovněž dále zůstává i to, že **možnost tohoto odstoupení musí být v konkurenční doložce předem sjednána.**

Výše uvedená informace je důležitá jak pro zaměstnavatele, kteří mají se s některými svými zaměstnanci konkurenční doložku sjednat, tak pro zaměstnavatele, kteří k zavedení tohoto institutu prozatím nepřistoupili, a to například právě z důvodu již překonané judikatury, která bránila odstoupení od konkurenční doložky bez uvedení důvodu.

Pokud spadáte do okruhu zaměstnavatelů, pro které může být sjednání konkurenční doložky u svých zaměstnanců zajímavé, **nastal ten pravý čas na prověření této záležitosti a případné přehodnocení dosavadního přístupu.** To samé platí i pro zaměstnavatele, kteří již konkurenční doložku sjednali, a nejsou si jisti dopady výše uvedené přelomové judikatury. Ať tak či tak, rádi Vám ve věci konkurenčních doložek pomůžeme.

Pokud Vás kterákoliv z uvedených novinek zaujme nebo budete mít bližší dotazy, neváhejte se na nás obrátit.

KONTAKT:

Mgr. Michal Vrajík, advokát

Spálená 97/29,
110 00 Praha 1

T: +420 605 068 258

E: michal.vrajik@akvrajik.cz

www.akvrajik.cz

